

3.0503 שירות קבע - פרישה לקיצבה

חלק ראשון

כללי

1. זכותו של חייל בשירות קבע לפרוש לקיצבה ושיעורי הקיצבה נקבעים בחוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות), תשי"ד-1954 - (להלן "החוק") ובתקנות שהותקנו מכוחו. (החוק מתפרסם בהפ"ע [5.0410](#) והתקנות מתפרסמות בפרק 5, פרק משנה 4 של הוראות הפיקוד העליון).
2. הוראה זו מפרטת את תוכן ועיקרי החוק והתקנות. הוראה זו אינה מקנה זכויות מעבר לקבוע בחוק עצמו ובתקנות.
3. הזכאים לקיצבת פרישה הם:
 - א. מי ששירת בשירות קבע 8 שנים לפחות, הגיע לגיל 40, והרמטכ"ל הורה על יציאתו לקיצבה.
 - ב. מי ששירת 10 שנות שירות קבע לפחות, הגיע לגיל 40 ופוטר משירות קבע.
תוקף סעיף משנה ג' מה-1 פבר' 78
 - ג. מי ששירת 5 שנות שירות קבע לפחות ופוטר משירות קבע, לאחר שוועדה רפואית מצאה אותו לפני פיטוריו כבלתי כשר לשירות (פרופיל 21).
תוקף סעיף משנה ד' מה-30 אפר' 82
 - ד. מי שפוטר משירות קבע מחמת נכות שלקה בה בהיותו בשירות קבע ועקב שירות הקבע, ואותה נכות הוכרה ע"י אגף השיקום של משרד הביטחון, ודרגת הנכות היא של 35 אחוזים לפחות.
 - ה. מי ששירת 25 שנות שירות קבע לפחות והחליט לפרוש ביוזמתו (חייל, כאמור, יהיה זכאי לקיצבה רק לאחר שהגיעו לגיל 50).
 - ו. מי ששירת 25 שנות שירות (כולל שירות חובה, שירות קבע ותק ביטחוני או שירות אחר שהוכר לפי החוק) ובכללן לא פחות מ-10 שנות שירות קבע והגיע לגיל 55, והחליט לפרוש ביוזמתו.
 - ז. מי ששירת לפחות 10 שנים בשירות קבע, הגיע לגיל 60 והחליט לפרוש ביוזמתו.
4. חייל, הזכאי לקיצבת פרישה, ישולם לו:
 - א. קיצבת פרישה חודשית, החל מהיום הראשון בחודש שלאחר יום פרישתו משירות הקבע.
 - ב. מענק פרישה -
 - 1) מענק פרישה חד פעמי - בשיעור של מחצית משכורת חודשית עבור כל שנת שירות (כולל שירות חובה, שירות קבע, ותק ביטחוני או שירות אחר שהוכר לפי החוק ותקופה שהוגדלה לפי החוק לרגל שירות ב"בתפקיד מיוחד"), אולם בחישוב מענק הפרישה לא תילקח בחשבון הגדלתה של תקופת השירות, שהחליט עליה הרמטכ"ל.

- (2) מענק הפרישה לא יעלה באף מקרה על המשכורת השנתית של החייל.
- (3) חייל הפורש לקיצבה ביוזמתו, כאמור בסעיף 3 סעיפי משנה ה', ו' או ז' לעיל, לא יהיה זכאי למענק פרישה.
5. שר הביטחון מינה קצין צה"ל להיות ממונה על תשלום הגימלאות, כתובתו:- המטה הכללי אכ"א-פרט.

חלק שני

פרישה משירות קבע ויציאה לקיצבה

פיטורין משירות הקבע

תוקף סעיפים 1 עד 6 מהג-2 ספט' 79

1. הסמכות לפטר חייל בשירות קבע, על מנת להוציאו לקיצבה, עפ"י סעיפים 14 (2) ו-(3) ו-(4) בחוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות), תשי"ד-1954, נתונה בידי ראש אכ"א.
2. הסמכות להורות על יציאת חייל לקיצבה, לאחר ששירת לפחות 8 שנות שירות קבע והגיע לגיל 40 נתונה בידי הרמטכ"ל.
3. חייל, שתקופת שירות הקבע הקבועה בהתחייבותו, הסתיימה ואשר ביקש לחדש את התחייבותו, והרשות שנקבעה לכך בהפ"ע [3.0501](#) הודיעה לחייל, כי אינה מוכנה לחדש את התחייבותו או לא השיבה לחייל על הצעתו תוך 3 חודשים ממועד הבקשה או ממועד תום התחייבותו האחרונה לשירות קבע, הכל לפי התאריך המאוחר יותר - רואים אותו כמי שפוטר בתום תקופת השירות הנקובה בהתחייבות האחרונה שאושרה.
4. רשאים ליזום פיטוריו של חייל בשירות קבע, על מנת להוציאו לקיצבה:-
א. מפקד יחידת החייל.
ב. מפקד המפקדה הממונה על יחידת החייל.
ג. ראש מחה"ס - לגבי קצינים והשליש הראשי - לגבי חוגרים.
5. המלצה לפיטוריו של חייל בשירות קבע והוצאתו לקיצבה תועבר בצינורות הפיקוד אל ראש מחה"ס או השליש הראשי.
6. האמור בסעיף זה חל הן על פיטורין מחמת גיל (40 או מעלה) והן על פיטורין מחמת מחלה או נכות.

פרישה לקיצבה ביוזמת החייל

7. חייל בשירות קבע, הזכאי לפרוש לקיצבה ביוזמתו והמבקש לממש את זכותו, יודיע על כך בכתב לראש מחה"ס - אם הוא קצין ולשליש הראשי - אם הוא חוגר, לפחות 3 חודשים לפני המועד שבו הוא מבקש לפרוש לקיצבה.
8. הודעה כאמור תועבר בצינורות הפיקוד. מפקד היחידה ומפקד המפקדה הממונה יצרפו להודעת החייל את הערותיהם והמלצותיהם.

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

חלק שלישי

צירוף תקופות שירות קודמות

שירות חובה

תוקף סעיפים 1 עד 14 מה-15 ינו' 80

1. חייל בשירות קבע, אשר שירת 10 שנות קבע לפחות או הוצא לקיצבה ע"י הרמטכ"ל בהיותו למעלה מגיל 40 ולאחר 8 שנות שירות קבע - תצורף תקופת שירות החובה שלו לתקופת שירות הקבע, לצורך חישוב הגימלאות.
2. תקופת שירות חובה - לצורך סעיף זה יחושבו כל תקופות השירות הצבאי שלא עפ"י התחייבות לשירות קבע ושאינן שירות מילואים, כאמור בחלק הרביעי של חוק שירות הביטחון, תשי"ט 1959 - (נוסח משולב) (להלן - חש"ב), היינו:
 - א. תקופת שירות צבאי שהוכרה ככזו לפי סעיף 46 (5) (א) או (ב) בחש"ב בין 1 בינו' 48 לבין 1 באוק' 49.
 - ב. תקופת שירות סדיר - היינו חובה וקבע עפ"י חובתו לפי חש"ב (תוך שירות חובה).
 - ג. תקופת שירות סדיר נוסף בתנאי חובה או בתנאי קבע.
 - ד. תקופת שירות מילואים נוספת על זו שהחייל חייב בה לפי החלק הרביעי של החש"ב בין שירות מילואים רגיל בתנאי קבע ובין שירות מיוחד לפי סעיף 26 בחש"ב.כל זאת ללא הבדל מהו משך הזמן שחלף בין סיום "שירות חובה" כזה, לבין מועד תחילת שירותו בשירות קבע.
3. צירוף תקופת שירות חובה, כאמור, ייעשה באופן אוטומטי ע"י הממונה על התשלום הגימלאות, ללא צורך בהגשת בקשה ע"י החייל.

שירות קבע קודם

4. חייל בשירות קבע, שהיתה הפסקה בתקופת שירות הקבע שלו, רשאי לבקש, דרך מפקד יחידתו, מהממונה על תשלום הגימלאות לצרף את תקופת שירותו הקודמת.
5. חייל, המבקש לצרף את תקופת שירות הקבע הקודמת, יגיש בקשה על כך לממונה על תשלום הגימלאות, תוך 12 חודשים מהיום שבו חזר לשירות קבע.
6. הממונה על תשלום הגימלאות יורה על צירוף תקופת שירות קבע קודמת, רק אם החייל ישלם למת"ש תשלום של משכורת חודשית אחת, לפי המשכורת שהוא זכאי לה, במועד הגשת הבקשה לממונה על תשלום הגימלאות, עבור כל שנת שירות קבע שהוא מבקש לצרף, אם קיבל מענק שחרורין עבור שירות הקבע הקודם. חייל, אשר מבקש לצרף תקופת שירות קבע שהסתיימה לפני 1 באפר' 54 ואשר עבורה קיבל תשלום השתתפות צה"ל בקרן הפנסייה יידרש להחזיר סכום יחסי לשכרו בשירות קבע ביום הגשת הבקשה, לפי נוסחת החישוב הבאה: סכום השתתפות צה"ל בקרן הפנסייה, כפול משכורת החייל ביום הגשת הבקשה, חלקי המשכורת האחרונה בעת שירותו הקודם. אם לא קיבל החייל מענק שחרורין או השתתפות צה"ל בקרן הפנסייה, לא יידרש לשלם למת"ש כל תשלום.

בלמ"ס

בלמ"ס

3.0503

הודאות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

7. חייל, שחזר לשירות קבע תוך 3 חודשים מיום שחרורו והגיש את בקשתו לממונה לפני תום 3 החודשים, יידרש להחזיר את מענק השחרורין שקיבל, אם קיבל, ולא יחויב לשלם הפרשים בגין עליית המשכורת הקובעת באותם 3 חודשים.
8. לא הסדיר החייל את התשלומים תוך 3 חודשים ממועד פנייתו למת"ש, יראו את בקשתו כאילו לא הוגשה.
9. אישר הממונה על תשלום הגימלאות, צירוף תקופת שירות קודמת כאמור, יוצא על ידו אישור בכתב על כך.

חופשה ללא תשלום

10. תקופה, שבה היה חייל בשירות קבע בחופשה ללא תשלום, לא תימנה כתקופה המזכה אותו בתשלום גימלאות, אולם לא תירשם כתקופה המפסיקה את רציפות שירותו.
11. חייל, כאמור, המבקש שתקופת שהותו בחופשה ללא תשלום תובא בחשבון לצורכי חישוב גימלאות, חייב להגיש בקשה לכך דרך מפקד יחידתו לממונה על תשלום הגימלאות, תוך 6 חודשים מהיום בו יצא לחופשה ללא תשלום.
12. הממונה על תשלום הגימלאות יורה על חישוב תקופת החופשה ללא תשלום לצורך גימלאות, רק אם החייל ישלם למת"ש תשלום של 18,5 אחוזים מהמשכורת הקובעת. לחייל, שביקש לרכוש זכויות חל"ת תוך 6 חודשים מיום יציאתו לחל"ת, יחושב התשלום לפי המשכורת הקובעת העתידי, כפי שהיתה משולמת אלולא נעדר.
13. הגיש החייל את בקשתו לאחר 6 חודשים והחליט הממונה על תשלום הגימלאות לקבלה, יחושב הסכום של 18,5 אחוזים, כאמור לעיל, על בסיס המשכורת שהוא זכאי לה במועד הסדרת התשלום האמור במת"ש.
14. לא הסדיר החייל את התשלומים, תוך 3 חודשים ממועד הפנייתו למת"ש, יראו את בקשתו כאילו לא הוגשה.

תוקף סעיפים 15-161 - מה30- אפר' 82

15. על אף האמור בסעיף 25 לעיל, חייל, אשר בתקופת היעדרו, כאמור בסעיף 23 לעיל, עבד בשירות המדינה - תובא אותה תקופת עבודה בחשבון תקופת השירות, אם הוכיח, להנחת דעתו של הממונה על תשלום הגימלאות, כי לא קיבל פיצויי פיטורים או הטבות פרישה אחרות וכי הוא אינו זכאי ולא יהיה זכאי לגימלה כלשהי עבור תקופת עבודתו כאמור, מלבד הגימלה, שיקבל עפ"י הוראות חוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות), תשי"ד1954-.
16. אישר הממונה על תשלום הגימלאות את בקשת החייל לאחר הסדרת התשלומים כדרוש, יוצא על ידו אישור בכתב על כך.

עבודה כעובד צבא

תוקף סעיפים 17 עד 20 - מה15- ינו' 80

17. חייל בשירות קבע, אשר עבד לפני כן כעובד צבא, יוכל לבקש, דרך מפקד יחידתו, מהממונה על תשלום הגימלאות, לצרף את תקופת עבודתו כעובד צבא לתקופת שירות הקבע, וזאת בתנאי שהתקיימו לגביו כל התנאים הר"מ:-

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

- א. הגיש את בקשתו לממונה על תשלום הגימלאות, תוך 12 חודשים מיום שעבר לשירות הקבע.
- ב. שילם למת"ש 6,5 אחוזים מהמשכורת הקובעת שהוא זכאי לה במועד הסדרת התשלום במת"ש, עבור כל חודש של עבודה כע"צ, שהוא מבקש לצרף. כמו כן עליו להחזיר למת"ש את הפיצויים (אם קיבל).
- ג. אולם מי שעבר לשירות קבע לפני 1 באוק' 70, ישלם למת"ש 18,5 אחוזים מהמשכורת הקובעת שהוא זכאי לה במועד הסדרת התשלום האמור במת"ש, עבור כל חודש של עבודה כע"צ שהוא מבקש לצרף לתקופת שירות הקבע.
- ד. אם משכורתו הקובעת בשירות הקבע גבוהה מהמשכורת שקיבל כע"צ, יוחזרו הפיצויים לצורך האמור בסעיף משנה ב' לעיל, בשיעור מוגדל, לפי חישוב של המשכורת הקובעת בשירות קבע, בעת הסדרת התשלומים במת"ש.
- ה. לא הסדיר החייל את התשלומים תוך 3 חודשים ממועד הפנייתו למת"ש, יראו את בקשתו כאילו לא הוגשה.
18. אישר הממונה על תשלום הגימלאות את בקשת החייל, לאחר הסדרת התשלומים כנדרש, יוצא על ידו אישור בכתב על כך.

עובד מדינה

19. חייל בשירות קבע, אשר קודם לכן היה עובד מדינה, כמשמעותו בחוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב), תש"ל-1970, יוכל לבקש, דרך מפקד יחידתו, מהממונה על תשלום הגימלאות, לצרף את תקופת עבודתו בשירות המדינה לתקופת שירות הקבע, וזאת אם התקיימו לגבי כל התנאים הר"מ:-
- א. הגיש את בקשתו לממונה על תשלום הגימלאות, תוך 12 חודשים מיום שהחל לשרת בקבע.
- ב. אם קיבל פיצויי פיטורין משירות המדינה עבור תקופת עבודתו שם, ישלם למת"ש תשלום תשלום משכורת חודשית אחת עבור כל שנת עבודה בשירות המדינה, שהוא מבקש לצרף, וזאת לפי המשכורת הקובעת שהוא זכאי לה בצה"ל במועד הסדרת התשלום האמור במת"ש, אך לא פחות מסכום הפיצויים שקיבל בעת עבודתו בשירות המדינה.
- ג. אם לא קיבל פיצויי פיטורין משירות המדינה עבור תקופת עבודתו שם, עליו להמציא אישור על כך משירות המדינה ובמקרה זה יהיה רשאי הממונה על תשלום הגימלאות לאשר את צירוף התקופה אף ללא תשלום למת"ש (אולם במקרה כזה לא יהיה החייל זכאי לקבל מענק שחרורין לפי הפ"ע [3.0502](#), עבור תקופת עבודתו בשירות המדינה, אם ישתחרר משירות הקבע בלי להיות זכאי לגימלאות).
- ד. לא הסדיר החייל את התשלומים, תוך 3 חודשים ממועד הפנייתו למת"ש, יראו את בקשתו כאילו לא הוגשה.
20. אישר הממונה על תשלום הגימלאות את בקשת החייל, לאחר מילוי התנאים האמורים, יוצא על ידו אישור בכתב על כך.

עבודה במוסד מוכר

תוקף סעיף 21 מה-1 אוק' 73

21. חייל בשירות קבע, אשר עבד ב"מוסד מוכר" (ראה רשימת ה"מוסדות המוכרים" בהפ"ע 5.0428) ועבדתו במוסד הופסקה מחמת חיסול המוסד או העברת תפקידיו, כולם או מקצתם, לשירות משירותי המדינה או מחמת שירותו בשירות ביטחוני, יהיה זכאי לצירוף ארבע חמישיות מתקופת עבודתו ב"מוסד מוכר" לתקופת שירות הקבע שלו, ובלבד שהוא ממלא אחר כל התנאים הר"מ:-

- א. עבד ב"מוסד המוכר" בשכר.
- ב. בין סיום עבודתו ב"מוסד המוכר" לבין תחילת שירות הקבע שלו לא חלה כל הפסקה, אולם לא יראו כהפסקה לצורך זה:-
 - 1) שירות ביטחוני, לרבות שירות חובה.
 - 2) שירות מטעם המדינה שצורף לתקופת שירות הקבע.
 - 3) הפסקה אשר לדעת הרמטכ"ל לא היתה לאדם המבקש את הצירוף שליטה עליה.
- ג. הגיש את בקשתו לממונה על תשלום הגימלאות, תוך 6 חודשים מהיום שהתקבל לשירות קבע וצירף אליה מסמכים המוכיחים את עובדת עבודתו ב"מוסד מוכר".

תוקף סעיף 22 מה-15 ינו' 80

22. אישר הממונה על תשלום הגימלאות את בקשת החייל, לאחר מילוי התנאים האמורים, יוצא על ידו אישור בכתב על כך.

נוהל ומועד הגשת בקשות לצירופן של תקופות שירות

תוקף סעיף 23 מה-25 מאי 90

23. חייל בשירות קבע, המעוניין בצירוף של תקופה אחת או יותר מתקופות השירות, המפורטות בחלק שלישי לעיל (פרט לשירות חובה), והוא עומד בתנאים המפורטים בהוראה, יגיש את בקשתו כך:-
- א. בקשה לצירוף תקופות שירות קבע קודם, תקופות של עבודה בשירות המדינה ותקופות של עבודה כעובד צה"ל - תוגש בתוך שנה מיום גיוסו לשירות קבע. הממונה על תשלום הגימלאות רשאי לקבל הודעה אף לאחר המועד האמור, אם שוכנע, שהחייל איחר למסור את ההודעה מסיבות מוצדקות.
 - ב. בקשה לצירוף תקופת חל"ת תוגש בתוך 6 חודשים מהיום שבו נעדר החייל מן השירות. הממונה על תשלום הגימלאות רשאי לקבל הודעה אף לאחר המועד האמור, אם שוכנע, שהחייל איחר למסור את ההודעה בגלל סיבות מוצדקות.

תוקף סעיפים 24 עד 26 מה-15 ינו' 80

24. הבקשה תוגש בכתב, באמצעות מפקד היחידה, לאכ"א-פרט-הממונה על תשלום הגימלאות תוך ציון סוג השירות שמבקש החייל לצרף, תקופות השירות וכן תאריך גיוסו לשירות הקבע הנוכחי. על סמך

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

פנייה זו יועברו לפונה טופסי בקשה מתאימים בצירוף ההסברים הדרושים, באותם מקרים שיימצא לנכון.

25. חייל, אשר מסיבות סבירות ומוצדקות לא הגיש בקשה לצירוף שירות קודם תוך שנה מיום שחזר לשירות קבע, יחולו לגביו כללים אלה:-

א. בקשתו תוגש לממונה על תשלום הגימלאות באכ"א-פרט, בצירוף הסבר בכתב על הסיבה להגשת הבקשה באיחור, ובמידת הצורך, בצירוף המלצת מפקדיו.

ב. הממונה על תשלום הגימלאות יפעל כלהלן:-

(1) הוגשה בקשה תוך שנתיים מיום גיוסו לשירות קבע - רשאי הממונה על תשלום הגימלאות לקבל את הבקשה או לדחותה.

תוקף סעיף משנה ב' מה-25 מאי

(2) הממונה על תשלום הגימלאות רשאי לקבל את הבקשה או לדחותה, בהתאם לשיקול דעתו.

תוקף סעיף משנה ג' מה-25 מאי

ג. הממונה על תשלום הגימלאות יודיע את החלטתו לחייל.

הסדר תשלומים לגבי צירוף תקופות שירות

26. הסדר התשלומים לרכישת הזכויות, כאמור בחלק שלישי של הוראה זו, הינו מסמכותו הבלעדית של ראש מינהל התשלומים, אולם בכל מקרה יחולו כללים אלה לגבי הסדר התשלומים:-

א. חייל, אשר חזר לשירות קבע תוך שנה מיום ששוחרר משירות קבע, ובסיום השירות הקודם שולם לו מענק שחרורין, יהיה חייב להחזיר, במזומנים, במועד הסדרת התשלומים את הסכום המלא של מענק השחרורין שקיבל בעת שחרורו הקודם. את יתרת התשלומים, המבוססים על משכורתו הקובעת של החייל במועד הגשת הבקשה, יוכל החייל לשלם בתשלומים, כפי שייקבע ע"י ראש מת"ש.

ב. חייל, המבקש לצרף תקופת עבודה בשירות המדינה או כעובד צה"ל, ואשר התגייס לשירות קבע תוך שנה מיום סיום עבודתו הקודמת וקיבל פיצויים ממקום עבודתו, יחולו גם לגביו אותם כללים לגבי החזר הפיצויים כמו לגבי החזר מענק שחרורין, כאמור בסעיף משנה א' לעיל. הסדר יתרת התשלומים ייקבע ע"י ראש מת"ש.

חלק רביעי

ותק ביטחוני

תוקף סעיפים 1 עד 3 מה-15 ינו' 80

1. חייל בשירות קבע, אשר לפני הקמת צה"ל (1 בפבר' 48) שירת שירות ביטחוני (ראה רשימת השירותים הנחשבים כ"שירות ביטחוני" בהפ"ע 5.0425), ותקופת שירותו זו הוכרה ע"י הרשות להכרת ותק ביטחוני (ראה הפ"ע 5.0426), זכאי לצירוף תקופת הוותק הביטחוני לתקופת שירות הקבע לצורך חישוב הגימלאות.

2. בקשה להכרת ותק ביטחוני תוגש דרך מפקד היחידה לממונה על תשלום הגימלאות תוך 12 חודשים מיום שהתקבל לשירות קבע, בצירוף הוכחות המעידות על השירות, שאת ההכרה בו הוא מבקש. הרשות רשאית לקבל את הבקשה אף לאחר המועד האמור, אם שוכנעה, שהחייל לא הגיש את בקשתו במועד מטעמים סבירים.
3. הכירה הרשות בוותק הביטחוני, תוצא על ידה תעודה המאשרת את ההכרה.

חלק חמישי

הגדלה של תקופת השירות

הגדלת התקופה עקב "תפקיד מיוחד"

תוקף טעיפים 1 עד 6 מה-15 ינו' 80

1. חייל, המשרת בתפקיד שנקבע ע"י הממשלה כ"תפקיד מיוחד" - תיחשב תקופת שירותו בתפקיד זה כגדולה משהיתה למעשה בשיעור שקבעה הממשלה (ראה הפ"ע 5.0433).
2. בין היתר קבעה הממשלה, כי התפקידים הר"מ ייחשבו כ"תפקידים מיוחדים" המזכים את בעלי התפקידים בהגדלתה של תקופת שירותם זו בשיעור של 50 אחוזים:-
 - א. צוות אוויר - עבור התקופה שבה קיבל החייל מצה"ל תשלום של "תוספת טיסה פעילה" בשיעור מלא. אולם אף מי שקיבל עד לתאריך 1 באפר' 68 מחצית מ"תוספת טיסה פעילה" - תיחשב לגביו התקופה שבה קיבל את מחצית התוספת כאמור עד לתאריך 1 באפר' 68 כתקופה שבה שירת ב"תפקיד מיוחד"
 - ב. שירות פעיל כצנחן.
 - ג. שירות כלוחם ביחידת קומנדו ימי.
 - ד. שירות פעיל כצוללן.
3. בפועל מתבטאת הגדלה זו בכך שהחייל יקבל בעד על שנת שירות ב"תפקיד מיוחד" כאמור בסעיף 44 לעיל קיצבה חודשית בשיעור של 3 אחוזים ממשכורתו הקובעת (ראה חלק שישי להלן), עבור כל שנת שירות ב"תפקיד מיוחד".

הגדלת התקופה ע"י הרמטכ"ל

4. הרמטכ"ל רשאי, לפי שיקול דעתו, להגדיל את תקופת שירותו של חייל בשירות קבע הפורש לקיצבה, הממלא אחרי כל התנאים הר"מ:-

תוקף טעיף משנה א' מה-1 מרס 75

- א. פרש לקיצבה ב-1 באפר' 73 או במועד מאוחר יותר (חייל שפרש לקיצבה לפני 1 באפר' 73 חייב היה למלא גם תנאי, לפיו התקבל לשירות קבע לפני 1 באוק' 54).
- ב. שירת שירות קבע 10 שנים לפחות.
- ג. שירת בשירות קבע תקופה כלשהי בהיותו מעל לגיל 40.

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

ד. קיימות נסיבות כלכליות או אחרות המצדיקות את הגדלתה של תקופת השירות.

תוקף סעיף 5 מה-2 ספט' 79

5. הרמטכ"ל מוסמך להגדיל את תקופת שירות הקבע של החייל כאמור, העודפת על 10 שנים, ששירת אותה בהיותו מעל לגיל 40 (להלן - תקופת שירות הניתנת להגדלה). ההגדלה תהיה, לכל היותר, בשיעור שיהיה בו כדי להעמיד את הקיצבה המגיעה לחייל כאמור, עבור תקופת השירות הניתנת להגדלה על הקיצבה שהיה זכאי לה לו שירת שירות קבע מגיל 20 ברציפות, ולפני תחילת שירות הקבע סיים שירות חובה בניכוי הקיצבה הרגילה. קיצבה רגילה - קיצבה שחייל זכאי לה עפ"י סעיף 13 בחוק וכן קיצבה שאותו חייל זכאי לה עבור תקופה שירות קבע עפ"י סעיף 17 (א) בחוק, למעט הקיצבה עפ"י אותו סעיף עבור תקופת השירות הניתנת להגדלה. הרמטכ"ל רשאי להגדיל את תקופת השירות גם בשיעור קטן יותר או להחליט לא להגדיל כלל את תקופת השירות.

תוקף סעיף 6 מה-15 ינו' 80

6. חייל, שהתקבל לשירות קבע לאחר שהגיע לגיל 40 או יותר וששירת 5 שנות שירות קבע, לפחות, רשאי הרמטכ"ל, לפי שיקול דעתו, להאריך את תקופת שירותו, כולה או מקצתה, בשיעור של 100 אחוזים.

חלק שישי

שיעור הקיצבה

תוקף סעיפים 1 עד 3 מה-15 ינו' 80

1. שיעור הקיצבה נקבע באחוזים מ"המשכורת הקובעת". "משכורת קובעת" - משכורת היסוד החודשית בצירוף התוספות שנקבעו ע"י הממשלה כ"תוספות קבועות" (ראה הפ"ע 5.0442), שקיבל החייל ערב פרישתו לקיצבה.
2. הזכאי לקיצבת פרישה - תשולם לו כל ימי חייו קיצבה חודשית בסכום של 2 אחוזים ממשכורתו הקובעת עבור כל שנת שירות קבע ושירות אחר שצורף לשירות הקבע, כאמור בחלק השלישי. אולם באף מקרה לא תפחת הקיצבה מ-20 אחוזים של המשכורת הקובעת.
3. חייל, הפורש לקיצבה משום שפוטר משירות קבע מחמת נכות - לא תפחת קיצבתו מ-20 אחוזים מהמשכורת הקובעת בצירוף 3 פרומיל מהמשכורת הקובעת לכל אחוז מדרגת נכותו.

תוקף סעיף 4 מה-30 אפר' 82

4. זכאי לקיצבת פרישה, אשר פוטר מחמת נכות של 35 אחוזים לפחות שלקה בה בהיותו בשירות קבע עקב שירות הקבע ואותה נכות הוכרה ע"י אגף השיקום של משרד הביטחון - לא תפחת קיצבתו מ-25 אחוזים של משכורתו הקובעת. אם דרגת נכותו היא 60 אחוזים או יותר, לא תפחת קיצבתו ביחד עם התגמולים מאגף השיקום של משרד הביטחון, ממחצית משכורתו הקובעת.
5. הקיצבה החודשית תהיה צמודה בכל עת למשכורת הקובעת המקבילה לזו שמקבל חייל בשירות קבע בעל אותה דרגה ותפקיד ובעל אותו ותק, כפי שהיה לזכאי לקיצבת פרישה ערב פרישתו וכל שינוי במשכורתו של חייל בשירות קבע כאמור יביא לשינוי מקביל בתשלום הקיצבה בשיעור יחסי, הכל בהתאם לאחוז הקיצבה שהוא זכאי לה.

6. מקסימום הקיצבה לפי החוק לא יעלה על 70 אחוזים מהמשכורת הקובעת. אולם לגבי מי שבחשבון תקופת שירותו כלולה גם תקופת שירות חובה, יהיה המקסימום 70 אחוזים ועוד 2 אחוזים בעבור כל שנת שירות חובה.

7. מי שזכאי, נוסף לקיצבה לפי חוק זה, גם לקיצבה מאוצר המדינה או מקופה ציבורית (ראה הפ"ע 5.0441) או מקרן פנסיה או תגמולים, שהקופה הציבורית קושרה בהן לצורך קיצבה, לא יעלו כל הקיצבות גם יחד על שיעור הקיצבה המקסימלי כאמור בסעיף 6 לעיל. האמור בסעיף זה אינו חל על זכאי לקיצבה המקבל תגמולים מאגף השיקום של משרד הביטחון.

פרק שביעי

שלילת הזכות לגימלאות והפחתת הקיצבה

שלילת הזכות לגימלה

תוקף טעיפים 1 עד 3 מההחלטה 80 ינו' 80

1. מי שפוטרו משירות קבע מחמת עבירה, שיש עימה קלון, והורשע על עבירה זו בפס"ד שאין עליו ערעור ואינו זכאי לצאת לקיצבה ביוזמתו, רשאי הרמטכ"ל, בהחלטה מנומקת ובאישור שר הביטחון, להורות שאינו זכאי לגימלה, כולה או מקצתה.

הפחתת קיצבה - תעסוקה בקופה ציבורית

2. זכאי לקיצבה, המקבל נוסף לקיצבתו הכנסה מאוצר המדינה או מקופה אחרת שנקבעה ע"י הממשלה כקופה ציבורית (ראה הפ"ע 5.0441), ושתי ההכנסות גם יחד עולות על המשכורת הקובעת - יופחת מקיצבתו עד שליש מהקיצבה, כפי שאושרה לו עם פרישתו.

3. זכאי לקיצבה (פנסיונר), שהתגייס מחדש לשירות קבע או התקבל כעובד צה"ל, יהיה זכאי לקיצבה רק בשיעור, שיש בו כדי להשלים את משכורתו החדשה עד למשכורת הקובעת שלו.

תוקף טעיפים 4 עד 9 מההחלטה 82 אפר' 82

4. על אף האמור בסעיף 3 לעיל:-

א. זכאי לקיצבת פרישה, שהינו עובד צבא והגיע לגיל 55, תשולם לו קיצבה לפי סעיף 57 לעיל.

ב. זכאי לקיצבת פרישה, שהינו עובד צבא ולא הגיע לגיל 55, לא תפחת קיצבתו משליש הקיצבה שהיה זכאי לה לולא הוראת סעיף 58, ובלבד שעברה תקופת המתנה בת שנתיים המתחילה עם יום יציאתו לקיצבה. אם יצא לקיצבה בטרם הגיע לגיל 50, ושנה אחת בכל מקרה אחר.

נכה המקבל תגמולים מאגף השיקום

5. זכאי לקיצבה (פנסיונר), שלא פוטרו משירות קבע מחמת נכות והזכאי לתגמולים מאגף השיקום של משרד הביטחון, יוכל לקבל את שתי הגימלאות גם יחד.

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

6. זכאי לקיצבה (פנסיונר), שזכותו לגימלה קמה לו מחמת פיטוריו עקב נכות, והוא זכאי בגין אותה נכות גם לתגמולים מאגף השיקום של משרד הביטחון - הברירה בידו לבחור בקבלת מלא התגמולים במשרד הביטחון, תוך ויתור על הקיצבה לפי החוק או בקבלת הקיצבה המלאה לפי החוק ועוד רבע מהתגמולים של אגף השיקום.

7. האמור בסעיף 61 לעיל לא יחול על הזכאי לקיצבת פרישה, אשר פוטר משירות הקבע עקב נכות של 35 אחוזים או יותר, שלקה בה תוך כדי שירות הקבע ועקב שירות הקבע. חייל כזה רשאי לבחור בקיצבה, לפי החוק, בשיעור של 25 אחוזים מהמשכורת הקובעת ואם בחר כך, יהיה זכאי נוסף לכך לקבל גם את מלוא התגמולים מאגף השיקום של משרד הביטחון.

הפסקת תשלום קיצבה עקב מאסר

8. זכאי לקיצבת פרישה (פנסיונר), המרצה עונש מאסר עפ"י פס"ד של בית משפט מוסמך שדן אותו למאסר של 3 חודשים או יותר, לא תשולם לו הקיצבה בעד הזמן שהוא במאסר.

הפחתת גימלה עקב מעשה מרמה

9. זכאי לקיצבת פרישה (פנסיונר), אשר ניסה להשיג גימלה במרמה - תופחת גימלה (קיצבת ומענק), שהוא זכאי לה עפ"י החוק, ב-25 אחוזים.

פרק שמיני

היוון

תוקף סעיפים 1 עד 7 מה-30 אפר' 82

1. זכאי לקיצבת פרישה (פנסיונר) רשאי להוון למשך כל ימי חייו עד 25 אחוזים מהקיצבה המגיעה לו.

2. בקשה להיוון קיצבה תוגש לממונה על תשלום הגימלאות, לא יאוחר מ-4 שנים ממועד הפרישה לקיצבה.

3. שיעורי ההיוון נקבעו בתקנות שירות הקבע בצה"ל (גימלאות) (היוון קיצבות ותביעות נגד צד שלישי), תש"ל-1970 ופורסמו בהפ"ע [5.0444](#).

4. בתוספת להפ"ע [5.0444](#) מובאים לוחות היוון, המהווים את מפתח (מקדם) ההיוון, בהתאם לגילו של החייל ביום הגשת בקשתו להיוון.

לוח מס' 1 - מהווה את מפתח ההיוון לחיילים.

לוח מס' 2 - מהווה את מפתח ההיוון לחיילות.

5. שיטת חישוב היוון של 25 אחוזים מהקיצבה תהיה כך -

סכום הקיצבה החודשית $x \times 3 \times$ מקדם ההיוון. להלן דוגמאות לשיטת חישוב ההיוון:-

חייל הפורש לקיצבה בגיל 43, אשר משכורתו הקובעת היא 12.000. שקלים לחודש, ואושרה לו קיצבה חודשית בשיעור של 50 אחוזים ממשכורתו הקובעת 6.000. שקלים לחודש.

יש להכפיל את הקיצבה (6.000. שקלים) $\times 3$ (= 18.000. שקלים). את התוצאה (18.000. שקלים) יש להכפיל במקדם המצוין בלוח 1 ליד גיל 43- (15,480). הסכום שיתקבל מהכפלה זו $(15.48 \times 18,000)$ יהיה סכום ההיוון (278,640) (מאתיים שבעים ושמונה אלף ושש מאות וארבעים שקלים).

בלמ"ס

- חיילת הפורשת לקיצבה בגיל 43, אשר משכורתה הקובעת היא 12,000. שקלים לחודש וקיצבתה היא 50 אחוזים = 6,000 שקלים לחודש.
- יש להכפיל את הקיצבה (6,000 שקלים) $\times 3$ (= 18,000 שקלים). את התוצאה (18,000 - שקלים) יש להכפיל במקדם המצוין בלוח מס' 2 ליד גיל 43 (16,331), הסכום שיתקבל מהכפלה זו (16,331 - 18,000) \times יהיה סכום ההיון (293,958) מאתיים תשעים ושלוש אלף ותשע מאות חמישים ושמונה שקלים).
6. לצורך ההפחתות השונות עפ"י החוק (ראה פרק שביעי לעיל) רואים את קיצבתו, כאילו היא משולמת בשיעורה המלא, לדוגמה:-
משרת קבע שפרש, הזכאי לקיצבה של 6,000 שקלים לחודש והמהוון 25 אחוזים ממנה 1,500 שקלים לחודש.
- המקבל הכנסה מקופה ציבורית, יחושב השליש שיש להפחית לו בסכום של 2,000 שקלים לחודש (שליש מהקיצבה שלפני היוון) ותישאר לו לכן קיצבה של 2,500 שקלים לחודש בלבד.
7. זכאי לקיצבת פרישה (פסיונר) שהיוון חלק מהקיצבה שלו - יהיו שאיריו זכאים לקיצבת שאירים בשיעור המלא המגיע להם עפ"י החוק, כאילו לא נעשה היוון כלל.

פרק תשיעי

תביעה לתשלום גימלאות

תוקף טעיפים 1 עד 3 מה-30 אפר' 82

1. תביעה לתשלום גימלאות, לפי החוק, תוגש לממונה על תשלום הגימלאות על טופס 251 ב-3 העתקים.
2. הממונה על תשלום הגימלאות יחליט, על סמך התביעה, אם תינתן הגימלה ובאיזו מידה תינתן, ויתן את החלטתו לתובע על טופס 251.
3. לא תשולם קיצבה בעד תקופה העולה על 4 חודשים שלפני הגשת התביעה לקיצבה, אולם הממונה על תשלום הגימלאות רשאי להאריכה לתקופה שאינה עולה על שנתיים. אם האיחור בהגשת התביעה חל מסיבות שלדעת הממונה מצדיקות הארכה זו.

פרק עשירי

ערעורים

תוקף טעיפים 1 עד 3 מה-30 אפר' 82

1. הרואה את עצמו נפגע ע"י החלטת הרמטכ"ל או הממונה על תשלום הגימלאות רשאי לערער על החלטה, תוך 60 יום מהיום שבו הגיעה החלטה לידיעתו.
2. כתב הערעור יוגש לוועדת הערעורים ב-5 העתקים, ותצורף אליו החלטה עליה מערערים, אף היא ב-5 העתקים. כתובת ועדת ערעורים:- בית המשפט המחוזי תל אביב.
3. דרכי הגשת הערעור והטיפול בו - ראה הפ"ע [5.0423](#).
4. התובע או הממונה על תשלום הגימלאות רשאים, תוך 30 יום מהמועד בו הגיעה לידיהם החלטה על ועדת הערעורים, לערער בפני בית המשפט המחוזי בירושלים (דרכי הגשת הערעור והטיפול בו - ראה בהפ"ע [5.0423](#)).

בלמ"ס

3.0503
הוראות הפיקוד העליון, 10 אבג' 70

פרק אחד עשר

ביצוע תשלום הגימלאות

תוקף סעיפים 1 עד 4 מה-30 אפ' 82

1. ראש מת"ש אחראי לביצוע תשלומי הגימלאות, עפ"י הוראות החוק, הוראות הממונה על תשלום הגימלאות או עפ"י הנחיותיו.
2. הקיצבה תשולם בראש כל חודש ומהראשון בחודש החל אחרי היום שבו נולדה העילה לקיצבה.
3. מת"ש רשאי לנכות מהקיצבה ומהמענק תשלום המגיעים מהזכאי לקיצבה לאוצר המדינה, בגלל אחת העילות הר"מ:-
 - א. מפרעות שקיבל הזכאי מהמדינה על חשבון הגימלאות;
 - ב. מילווה שקיבל הזכאי מאוצר המדינה או שאוצר המדינה ערב לו;
 - ג. סכומים ששולמו מאוצר המדינה בטעות או למעלה מהמגיע על חשבון משכורת, גימלאות או מענק שחרורין;
 - ד. סכומים שהזכאי קיבל מצד שלישי בעקבות תביעת פיצויים שהגיעו בגין אותה עילה, שבעדה הוא זכאי לקיצבה.
4. הקיצבה החודשית תועבר ע"י מת"ש לזכות חשבוננו האישי של הזכאי לקיצבה, למוסד בנקאי, בהתאם לבחירת הזכאי לקיצבה.

פרק שנים עשר

הודעות על שינויים

תוקף סעיפים 1 עד 3 מה-30 אפ' 82

1. זכאי לקיצבת פרישה (פנסיונר) יודיע לממונה על תשלום הגימלאות על כל שינוי שיחול במצבו המשפחתי ומקום עבודתו.
2. כן חייב הזכאי לקיצבת פרישה (פנסיונר) להודיע לממונה על תשלום הגימלאות על כל קיצבה נוספת שהוא מקבל לפי כל חוק, הסכם או הסדר, מאוצר המדינה, מקופה ציבורית או מקרן פנסייה שקופה ציבורית קשורה בהן.
3. פירוט ההודעות על שינויים - ראה בהפ"ע [5.0430](#).

3.0504 בוטלה